

Vak 152

CREMER

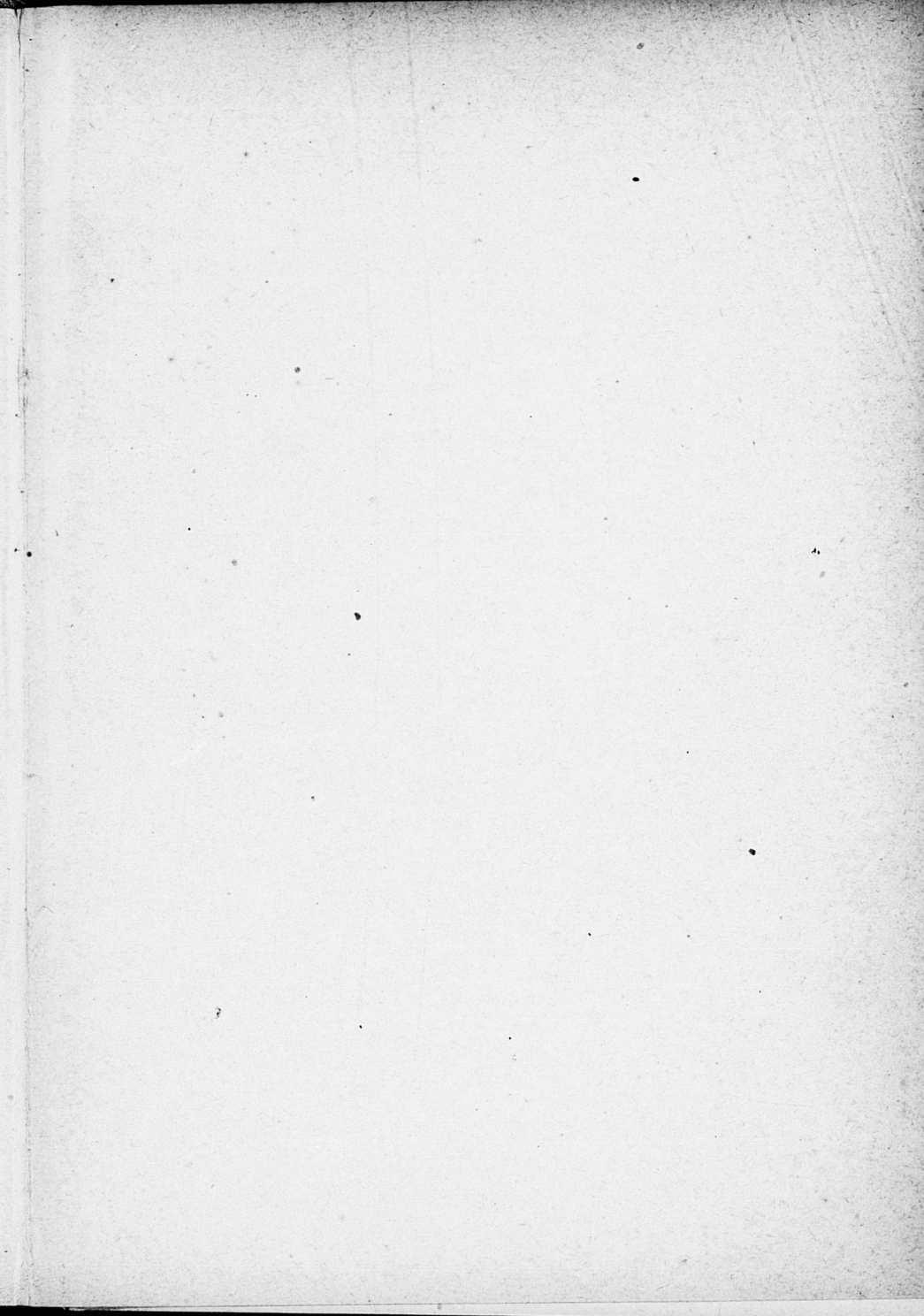

GEDICHTJES

354

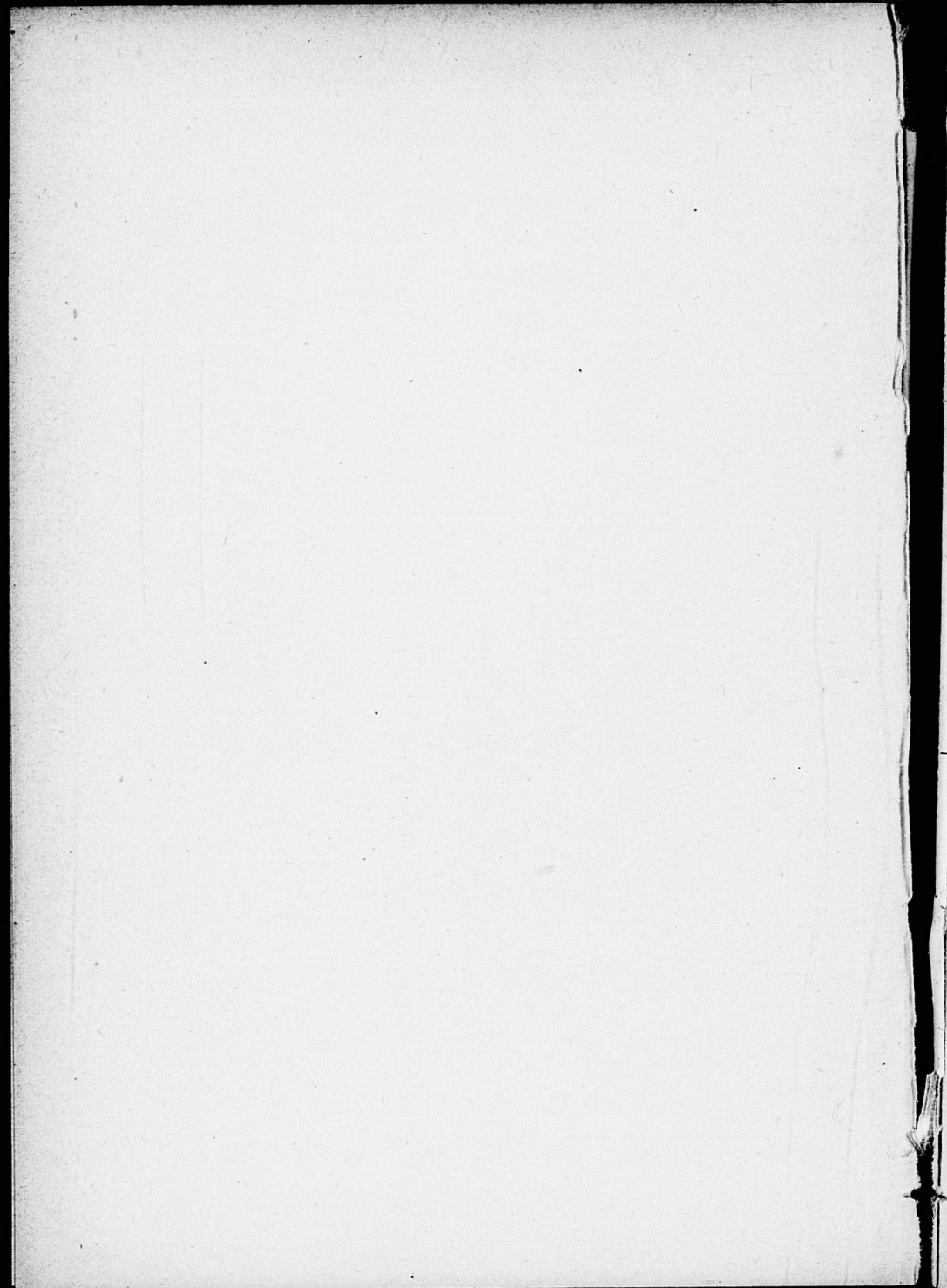

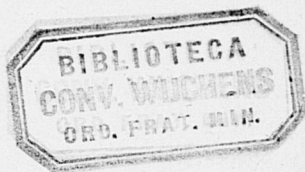
GEDICHTJES.

GEDICHTJES

VAN

J. J. CREMER.

DERDE DRUK.

ARNHEM — NIJMEGEN,
GEBR. E. & M. COHEN.
1888.

Snelpersdruk van GEERS. E. & M. COHEN, te Arnhem.

't Earste Kiend.

Ien 't stoel bij de vuurploat zit duttend 'en sloof,
Ze is krom hoast van smerte, vroeg oud, bijkant doof.
'En man en zes kienders die goengen hoar veur,
Eén schat bleef hoar over: heur zon en heur fleur.

Kiek, vorschend goan de oog' nou ien 't kaemerken rond.
— Woar was ze, die stark heur oan 't lêven nog bond?
— Och, joa! 't zal zoo wêzen: ien 't lommerig pad,
— Doar plukt ze veur moeder 'en bluumpken of wat.

En buuten, — welzeker, ien 't blomhof, doar stond
Mooi Rika; en 'k weet, wat ze'r zocht dat ze 't vond,

Moar ook, wat z'er vond, liet ze droevig weer goan,
Al viel 't heur ook bang en al glimt nou heur troan.

— Zoo'n liefelik jungske! — En mooi Rieksken ze gluurt
Deur 't loantje ien den hof. En ze kiekt en ze tuurt:
— Moar nee, 't was gedoan; Krelis kumt er niet weer:
— »'k Heb 'en ander," dat zei ze.

Och 't hart duut zoo zeer.

— 'En ander? — Welzeker! — Dóar, achter 'et glas
— Doar zit ze, heur liefste! die 't joaren al was;
— Veur hoar mot ze warken. En 't zurgen dat dient,
— Went 't bloodje dat keerde: van moeder en kiend.

— »En ander!" Wat keek ie mistroostig! En weer:
— »Heb gij er 'en ander!" Toen zaidie niks meer.
— Toen zag ie zoo wit as 'en dooje; en 'et bloed
— Vloog mien as 'en brand deur 't geloat en 't gemoed.

— Zoo trok ie. — Knap jungsken! En 'k zei hem adie
Umda'k er 'en ander... Ligt zuukt ie nou wie,

-
- Ligt meint ie da'k Peter of Gijsbert of Piet
— Al 't joa gaf. Den woare, doar oan denkt ie niet.

— Adie! Rieka zucht:

— Nou wat bluumpkes geplukt

- Veur moeder. — Van 't meidorn 'en siertak gerukt!
— Si! 't Vinger oan bloed! Och, d'r bloedt zooveul meer,
— Dit kan d'r ligt bij. Is 't nieuwar, Lieven Heer!

- Kom vlug weer noar binnen! Flink, 't heufd ien de locht.
— As moeder mein troan' zag, wie weet wat ze docht;
— Wie weet of ze 't roajde, en dat dee heur verdriet.
— De waarheid... nee, heurt z'ien d'r eeuwigheid niet.

— Ze sloapt — Lieve moeder!

En buuten, hoe mild

- Stroalt de oavond. Geen teksken of bloodjen dat trilt.
— De lindes veur 't roam, en de meidorn oan 't schuur,
— Ze stoan er..... nog krek as toen Krelisken buur....

— Nee, 'k wil hum vergeten.....

— Wat zou ie nou doen

— Um deez tied...? Nou voert ie de kiek' en kalkoen'.

— Dat zin er zien, oilams.

Of lupt ie misschien

— Mistroostig den bouw rond, stoag denkend oan mein?

— Joa zeker! — Wat zag ie arg wit toen ie gong.

— O God as ie ens... 't Wordt mien bang.

Erme jong!

— De put bij boer Toon is zoo diep en zoo zwart.

— Zien mes is zoo scharp.

En de karkmuur zoo hard.

— Mien Kreel, as ie ens oan zien eiges de hand

— Gesloagen had, dwoaslik versuud ien 't verstand.

— As ie ens... 'k Wil 't weten — 'k wil 't keeren. —

Zoo'n nood

— Woar' niet 't overlêven: Mien Krelisken dood!

— Toe vort dan. — Maar moeder? — Zie, 't sloapen is rust.

— Zoo'n goejig geloat! Nog heur efkes gekust.

— Heel zuutjes geloopen. De klink van de deur.

— Veurzichtig óp — neer. — Zóo, nou 't schuufken d'r veur.

En weer kumt ze buuten.

De haogedoorn lacht

Ien d'aovend.

— O lachen! En geet niet de klacht

— Misschien al deur 't derpken van mond en ien 't rond,

— Wat Krelis ien mismoed zich eiges bestond!

— Zwieg stil; 't is onmeuglik! Moar de angst!

En heur voet

Joagt ree deur den hof langs zien fleuren vol gloed

En 't hekkentje klapt dat de hoagedorn trilt,

En de bluumekes vallen as sneevlökskes mild.

Oan 't eind van de lindes, bij 't arf van boer Toon,

Woar Krelis hum dient veur den kost en goed loon,

Doar steet nou mooi Rika, deur 't elshout gedekt,

Heur köpken al turend, noar 't arf uitgestrekt.

— Ze ziet . . .

Nee . . . . Joa toch!

Lieven Heere is 't wel waar . . . ?

— O zeker, 't is Kreel. En God-lof, 't wordt nou kloar:

-
- Heur vreeze was slecht. 't Bang gemoed het weer vree,
— Bedroefd mag ie wezen. Moar zundig . . . . Nee! Nee!

- Kiek, 't hoenderhok uittroojend, 't oog noar den grond,
— Zoo geet ie langs 't veurplein: den put half ien 't rond;
— Den heujberg veurbij; 't vonder over. — Wat wil
— Wat zuukt ie bie 't karnhuus? — Veur 't roam steet ie stil.

- De hand boven de oogen, zoo tuurt ie deur 't glas.
— Wat ie zuukt . . . ? Help mien God, as dát waarheid ens was
— As Triene de melkster hum 't heufd had beruurd,
— As liefde veur 't kiend hum nou toelacht en stuurt!

- Ai! . . . . Zie dan . . . . doar kumt ze.

Velt plotsling de nacht

- Met lood over de oogen! De melkster ze lacht.
— Hie wenkt hoar — Soam goan ze ien 't schuurtje.

En op stond

Sleet de deur.

- O spin! had gij 't webbe in oe mond!!?

— Nooit bonsde zóo 't harte. —

Veuruut! — Hier, op zied

— Van 't planken beschutting ontwaoren z' heur niet.

— Hier, 't oor oan 't beschot, kan ze luusterend stoan,

— En zien deur de reten, al bigg'len heur troan'.

En Rika ze toeft. Moar dan... 't schiemerend oog

Vonkt op. — Heurt ze goed? Was 't wéer glimp die bedroog?

— Geeft Krelis met beving oan Triene 't bestel

— Um »'t liefken" te brengen zien eeuwig voarwel?

— Joa! »Zeg heur," zoo sprêkt ie: da'k stoag en ien trouw

— »Oan Rika zal denken. Moar »'t liefste as de vrouw

— Van wie ook te zien...

Nee, mien bloed gaat te fel.

— »Uut 't darpken mo'k weg, went zoo'n leed woar'en hel!"

'En schreiende lach, suust langs 't schuurken. En vort

Vlucht Rika. — Moar dan schiet de kracht heur te kort.

En 't vonder-leun trilt in d'r hand, as 'et riet

Dat zwiebelt deur 't koeltjen oan 't boord van den vliet.

Weer schuilt ze ien 'et elshout.

— O Krelis a'j 't wist!

Is heur zucht. —

Nou schrikt ze.

— »Mooi Rika!"

— Hie is 't!

— Doar toeft ie. En 't oog dat meest vrendelijk lacht

— Steet star. Heel 't geloat is en kou Wienternacht!

En noaderend sprêkt ie: — »Ei kiend; toeft ie hier

— »Op deez arfstee, den ander die 't hart oe in vier

— »Doet branden? Ko'j zóolang niet keeren den gloed,

— »Tot Krelis wied weg was, met rouw ien 't gemoed?"

En Rika, ze trilt. 't Joagend bloed vliegt ien top.

Sprêkt, sprêkt dan! zoo drijft heur fel hartegeklop.

Moar de oajem verstolt; en — 't mooi kôpken ter zied,

Zoo zucht ze. En heur oogen — ze dichten 'en lied.

Ien 't kaemerken gunds, woar al 't eavend-gelonk
Met silveren stroalen deur 't vensterken blonk,
Sliep moeder nog vort.

En doar buuten op 't pas.
Glitsen vlochtig twee schoaduws langs 't vensterglas.

De klink ruurt. En moeder, half duttende nog,
Wriefte de oogen.

— Is 't waarheid of droomend bedrog?
— Was 't Krelis wel die ze ien den witglimp der moan
— Doar ginds met den arm um heur eenigst ziet stoan?

— »Wát! Rika...!»

En Krelis wil 't kloaren op stond,
Moar — 't liefke drukt snoaks 't mollig henje op zien mond.
— »Best moederken,” sprékt ze: »nou zeg ik geen nee,
»Went Krelis, den goeje, hie vraagt er ons twee.”

Moar moeder begriépt niet... — Wát zeggen ze! — Wou
— Den Krelis, hóar, sloof, en zoo doof nog tot...

Nou

O kiek mins, doar lachen ze soam! Heeretied!
As gekken. — Um Moeder? — Nee zekerlik niet.

Alêvel, nou vat ze 't. Och minsen, wa'n vreugd!
— Stil kienders! ze kussen de muts hoar van 't heufd.
Ze lachen . . . tot Rieksken hoast stikkend, de bron,
Uutbarstend ien schreien, erst goed luchten kon.

Ien 't blomhof doar sloan er de nachtegoals zoet,
En binnen doar lacht 'et weer blij — en veur goed.
De moan lonkt deur 't venster; en glanzend beschient
Ze 't poartje, oan den stoel van heur lieve ERSTE KIEND!

1873.

Het IJs.

» Voort Adriaan! Toe jongen voort!
» De lucht wordt dik en zwart,
» En moeder zit zoo eenzaam t'huis,
» Denk aan haar koude en smart.
» Ik vrees voor storm in korten tijd,
» Zie toch dat wolkgevaart' . . . .
» Trek jongen vlug de slee; zij voert
» Ons sprokhout naar den haard.

In de hut die daar staat
Aan den zoom van het meer,
Zit een vrouw, en de kou
Doet de zwakke zoo zeer,

En ze zucht, en ze tuurt
Door een vensterruit heen,
En ze klaagt: »Och hoe lang
»Laat mijn Huib mij alleen!»

— »Toe Treeske, sla den schortdoek om
»En neem mijn wanten, kind,
»Ik hoor je tanden klapprend gaan,
»Hij snijdt zoo fel, de wind.
»En Adriaan, loop haastig toch,
»Drie uur in plaats van één
»Zit moeder Truitje ziek en koud,
»In onze stulp alleen.»

't Is een huilende orkaan
Die — met jachtsneeuw doorzaaid —
Als een sikkkel het graan,
Ginds de wouddennen maait;
Gierend zweept hij de lucht,
En van 't stulpjen zoo broos
Rukt hij schouwsteen en dak
In een werw'lende hoos.

— »Kom Treeske, zit op 't sprokhout neer,
»De slede glijdt toch ligt;
»Hier, neem mijn jas, en trek hem kind,
»Tot over de ooren digt.
»Toe, neem hem, 'k heb mijn hemdrok nog
»En ook de wollen das. —
»Voort jongen . . . moeder wacht zoo lang,
»Voort met versnelden pas!»

En de moeder ontzet
Kermt: »Gena Hemelheer!»
En ze sleept zich door 't puin,
Maar geen kracht rest haar meer,
Voor de hut zinkt z' ineen,
En de wind snijdt zoo fel,
En heur oogen gaan dicht,
En —

Bij God heeft ze 't wèl.

— »Voort Adriaan! Toe rep je wat,
»Ik schuif je haast voorbij;
»Hier staat de baak, en onze hut.

»Ligt juist aan de overzij. . .
»Of ben je ook moe. . . . ? Nu, zet je dan
»Maar gauw naast Treeske neer.
»Ja 't kan wel; 't gaat zelfs vlugger nu,
Maar 't is verschriklijk weer."

En de vader schuift snel,
Door de liefde vol kracht,
Zijne slede over 't vlak
Met de dierbare vracht.
Doch de jachtsneeuw — gezweept
Door den ijskouden wind —
Heeft bij 't staren vooruit
't Oog des armen verblind

Daar stoot de slee. En 't kraakt.

»Wat is 't?"

Roep Huibert: »Adriaan!
»Lief Treeske! Hemel sta ons bij!
»Mijn God, wat nu gedaan?"
De slede is in een wrak geraakt
En Huib strekt de armen uit,

Maar, 't kentel-ijs breekt telkens af,
En — 't meer ontvangt zijn buit.

Door de wanhoop gejaagd
Kampt de vader vol moed;
Dáar . . . in 't ijskille nat
Zinkt zijn leven, zijn bloed;
Op het vlak strekt hij neer,
En hij tast onder 't ijs
En Treeske, hij vat haar,
»God zij dank en zij prijs!»

Maar Adriaan, den goeden knaap,
Hem hoort, hem vindt hij niet.
't Is vruchtloos of hij roept en tast
En plast in killen vliet.
Reeds dekt de kilste zerk zijn lijk,
Reeds vlood zijn adem heen,
Hij volgde moeders spoor.

Helaas!

Huib blijft met Treeske alleen.

Bij een puinhoop aan 't meer,
Toeft een arme; en zijn klacht

Smelt ineen met den storm
Die nog giert heel den nacht.
En de orkaan gilt en fluit,
En hij sart: — Arme bloed,
— Da's jou deel! Die rijk zijn,
Die hebben het goed!

Als ge 't warm hebt in uw zalen
Wijl de stormwind buiten giert,
Als ge uw ijs eet van kristalen,
Wen de winter zege viert:
Denkt dan Dames en Mynheeren,
Dat, waar de aard zijn weelde u biedt
De armoe worstelt bij 't ontberen,
Ach, uw ijs is 't hunne niet.
1857.

't Zunneke en 't Moantje.

Gunds wied in 't klein wit huuske,
Doar woont Geurt Willems' kiend,
Z' is lief, krek achttien joaren,
Zacht, olik en gezwiend;
Keert zij heur blauwe kroaltjes
Noar 't glanzend zonnlicht,
Dan liekt ze krek 'en moantje,
Zoo'n oarig, rond gezicht!
»Zoo'n zachtigheid; zoo'n.... 'k weet niet."
Zeit buurmans kloeke Bart:
»Moar wonder! 't noar de moan zien
»Dat moakt oe roar um 't hart."
Alêvel, 't hart mocht zwiegen,

Went, ien Geurt Willems' huus,
Viel oan geen trouw' te denken
Bij armoej ziekte en kruus.
En Mieke, 't liefken, fluustert:
»Kom Bart, wës maor tevreë,
»We zullen hopend wachten,
»'t Lupt wis ien't eind nog mee."
't Is droef!

En zie, gunds wiejer,
Ien 't huus vol proal en pracht,
Doar woont 'en schatriek heerschap,
Moar, griemlig as de nacht;
Doar woont 'en korzel heerschap,
Vroeg oud van overdoad,
'En schrik veur de erme pachter,
Veur 't booi-volk ruw en kwoad;
En — de eenigst die met liefde
Nog oan hum bleef verknocht,
Is 't kiend die 't jonge lêven
Den man ten offer brocht,
Die, zuute min versmoajend....

Moar stil, wat schiet doar ree,
Langs 't ruukend hoagedoren,
Vort, noar Geurt Willems' stee?
Zie — onder 't streujen huudje
Met fledrend grunzied lient,
Doar toont 'et zonnig snuutje
Van heerschaps eenig kiend.
»Z' is mooi! mooi as et zonlicht,»
Zeit Bart: »went ziet z'oe oan,
»t Is wel verdrêjd, a'j de oogen
»Dan niet umlêg mot sloan.»
Doar schiet ze vort. Bart ziet heur
Ien't zoal op Moor den hit.
't Schuum broest den zwarten lang-maon
Um neus en blank gebit,
En, 't roozig nêtelduukske
Van juffer Otteleyn,
Hie speurt 'et lang... as 't fleddert
Ien 't zomer oavondschijn.
Ien 't letst — half roajt half ziet ie 't —
Bij 't huuske klein en wit;
Daar wipt 't rood japunken
Van 't zoal; en Moor de hit,
Ze bindt hum oan den putboom;
Zij voorts, op vlugge vuut'

'Et deurken ien. — Zoo'n juffer!
— Wat die doar binnen duut!
Wi'jt weten...?

Zie — ien 't huuske,
Veur 't roam bij 't spinnewiel,
Doar zit 'en schrumplig bestje
Te sloopen; de ouwe ziel!
Ze sloapt, en da's wel 't wieste,
Went, woakt ze, en trooit ze 't rad,
Dan toch verruurt z'eur hand niet,
Ten woar' z'en snufke vat.
Z' is kiendsch. En gunder, achter
'Et voal bedstee-gardien,
Doar leit Geurt Willems eiges
Ziek; al 'en wêk of tien.
Zien vrouw... is dood. Zes kienders!...
Verstoajt... Mieke zee:
— »Bart, loawe wachten, hopen.
»Help moar 'en henje mee.”

Kiek, pas het Mieke handig
Heur voaders peul geschud;

— 't Jong volk lei z'al te sloopen
En 't pakt zoo gauw den dut —
Pas het z'en lêpel vuurgloed
Geschept veur de ouwe sloof;
— Went zelfs ien't zomer oavend
Wil Grootje 'en werme stoof —
Pas het ze't al geredderd,
Of 't neigend zonnlicht
Koatst deur 't losgoand deurken
'En glans op heur gezicht:
En — Otteleyne groet heur.
Zie, Mieke kleurt en lacht,
Die Juffer 't is 'en engel!
'En zunneke vol kracht,
'En zunneke vol liefde
Vol lêven en vol gloed,
Die weldoad brengt in kluuskes
En vrêj ien 't zwak gemoed.

Zie toch: uut eigen beurske
— Ze dee 'et al tien wêk' —
Telt Otteleyne 't dagloon,
En zonder zêjeprek.
Ze fluustert moar twee woordjes:

»Vertrouwen en geduld.»
En Mieke lacht: »Och Juffer,
»Doar hei'j mien mee vervuld.»
Joa, vroeg was 't oarig Mieken
Al Otteleyne's lust;
Wat wier dat boeren snuutje
— As 't schoon was — duk gekust.
'Et jufferken — acht joarkes,
Klein Mieke, vier misschien,
Was 't oarigheid die grootste
Bij 't kleine ding te zien:
Ott'leentje ien mooie kleeckes,
Moar zonder gruts bestoan;
De dreumes: jekske en rökske
Zelfs houtren klumpkes oan.
Dan zat ien 't juffers stuultje
Lief Mieke; en Otteleyn
Veul harder op 'en benkske:
»t Klein ding was ook zoo klein!
Dan gaf z'eur, kuukske of parzik,
Gespoard uut eigen mond;
Zoo'n parzik — wat ze smulde!
't Sap liep heur 't munje rond.
Dan lei z'eur groote waspop,
Met heel natuurlik hoar,
In Mieke's erm en steunde

Den kop — die was te zwoar!
Dan leerde z'eur de breistek;
Al wiejer: 't A. B. C.
Dóar had nou 't boerendernje
Zoo'n groote schik niet mee.
»Geduld! Geduld!» had toen al
't Lief meisterke gezeid;
En eindlik as ze't vatte...
Wat was 't dan oarigheid!

De kiendsheid vloog al dartlend,
Moar, 't lieven van die twee,
— Langs blom en distel fleddrend —
Vlood met de jeugd niet mee
En, vroag ie: of geen lijën
Der jonkheidsmoed verwon...?
't Licht kriegt de zon van hooger
De moan glanst deur de zon.
En nou — 't is buuten lieflik,
Alschoon 't ook oavond is;
Dat kleverveld, wat ruukt'et,
En 't wiendje wejt zoó frisch.
Joa, 't zunneke dook onder,
— Bart het heur gloed gezien,

Moar ook, hie toeft nog gern wat
Ien't blanke moaneschien:
»G'en-oavond Mieke," zaidie:
»Zoo loat nog op 'et pad...?"
— 't Was krek of 't lieflik dernje
Wat onder 't veurschoot had.
»»Och ja,"" sprak Mieke mauizoam:
»»Vrouw Huiberts oudste kiend,
»»Zoo heur ik, mot van oavond
»»Ten volle al zin bediend;
»»'k Goai..." — »Wel," zeit Bart, »'t is oardig
»Da'j nou ien't Roomsche geleuft!"
En zij: »»Ien 't hart hei'j liefde,
»»'t Geleuven zit ien 't heufd!"
Vort was ze.

En gunds, woar 't lèven
Den dood kiekt ien't gezicht;
Doar schiet de moan deur 't venster
'En stroalje op 't zieke wicht:
En — de eigen stond kumt Mieke
Heel zacht ter woning in,
Um roajend troost te geven,
— En meer — oan't droef gezin.
En, as ze't zieke kienje
Op 't bleike wengske kust,
Dan heurt ze 't — oa-jemhoa-len.

Heur — zuutjes, heel gerust.
En, as ze 't ijlings boodschaft,
Dan gliensteren heur troan',
Zoó, as doar buuten glienstert
De volle blanke moan.

II.

Sinds 't oavond die'k oe meldde,
Zag driemoal twoalef keer,
De volle moan in stoatie
Op 't vrindlik derpke neer.
Ens zag ze — 't was toen weinter —
Vlak noast de kleine kark,
Krek bij den dorren treurwilg,
'En pasgehouden zark,
Heur schiensel kantte starker
'Et noamschrift ien den steen:
Dóar rustte 't korz'le heerschap,
En had er 't riek alleen.

Ens zag de moan — 't was zomer —
Doags had de zon 't gezien —
'En mins, vol dank ien 't harte,
Hersteld noa bitter liên.
Doags zag de zon hum ploegen,
En — toen de moan hum vond
Op 't benske buuten 't huske,
Weer vroolik en gezond,
Oan beije's kant 'en lieve,
Hiér 't oudje — en Mieke dóar,
Toen sloeg Geurt Willems 't oog op
En, nam de pet van 't hoar;
Greep bestjes hand — die meinde:
Geurt kwiem van d'Oost weerum
En kuste 't lieve Miken,
En 't kiend wel tienmoal hum.

Ens, 't was toen gruuu ien 't veurjoar,
De moan zag flauwkens neer,
— Geen wonder went de zon scheen,
't Was overdag, mooi weer —
En zon én moan, ze zoagen:
Twee moagdekens gezwierend
Op 't pad. d'Een was 'en juffer,

En de andre 'en boerenkiend;
Ze liepen 't karkhofs-loantjen,
En — 't hek straks iengegoan.
Was 't bij 'en zwarten eerdhoop
Dat ze eindlijk bleven stoan.
Stil groef lief Mieke 'en kuultjen
Ien de eerd, met eigen hand;
Deur Ottelyn wier 't struunkske
Van witte roos' geplant,
Went, Grootje die hier rustte,
Schoon droevig kiendsch in 't lest,
Was altied kiend in 't kwoaje,
Nou kiend in rein gewest.
En, toen die twee weer togen
Deur 't poadjen noast de kark,
Blonk doar 'en troan ien 't zonlicht
En — viel op kouwen zark.

Krek driemoal twoalef keeren
Had dan de volle moan,
— Ien Mieke's oog — vlak boven
'Et huus van Bart gestoan;
't Was o, zoo'n mooie mergen,
De Mei-zon stroalde ien gloed,
En heel 'et Bètuwsch derpke

Had blijheid ien 't gemoed ;
Ge zoagt er vlag en wimpel,
't Jong-volk te peerd ; gesierd
Met lient en strik. Gunds lovers
Deur de eereboog geslierd.
't Was feest !

De dom'nei trok zich
'Et gladste beffen oan,
En vroeg was burgemeister
Naar 't roadhuus al gegoan.
Lang mosten twee doar wachten ,
Moar nou , doar kwiem de stoet !
Veurop, tien blauwe kerels ;
Jong minsen , wa'n getoet !
En noast de koets met vierspan,
Riep 't al met blij gezang :
»Veur Otteleyne en de echtvrind ,
»Gods zègen ! lèvenslang !
»Hiep hiep hoerah !” En de ouwen
Ze knikten blied te mce' :
»Joa Joa, noa zóoveul strijens
»Kumt heur die glans wel toe.”
En o ! ze wiesten 't zeker ,
Dat ze ook as landheers vrouw
Wel over 't derpke lichten
En zègnend woaken zou.

Oan de eigen oavond ging doar
— Bestroald deur 't licht der moan —
Mooi Mieke, en ielkreis keek heur
'En andre minzoam oan.
»Van doag, mien beste schatje,"
Zei Bart met zuut gesnap:
»Was 't wél ien kark en roadhuus
»Twee vliegen in één klap;
»Moar zeker liefste wiefken,
»Oe trouwe oan Grootje en voar,
»Za'k oe as man vergelden,
»God help' mien! lange joar!

En — 't poartje trok op huus oan,
Noar eigen hof en heerd;
Bart weet wie Mieke handig
Bestiering het geleerd:
't Lief zunneke Otteleyne! —
Straks brochten z' eur 'en mik,
Ze zullen 't alle joar doen
Van zeuven pond — zóo dik,
De dank die most toch sprêken.
En zie — pas trooi 'et poar
Heur neije huuske binnen

— Wat was 't er helder, kloar! —
Of, onder 't boeren vólkske
Dat nog wat jolen zou,
Kwíem 't Roomsche arm-kiend noar veuren,
En booi der jonge vrouw
Heur ouwers dank: 'En pötje
Met room zoo wit as schuum,
En, schoon er niet veul ien was:
't Hart, was as 't pötje.... ruum!

't Is uut!

Moar — zon en moantje
Ze bleven ien heur stand:
Ze rezen en ze doalden,
Altied krek in 't verband;
'Et moantje kiekt noar 't zunn'ken,
En wat ze kriegt van 't licht,
Dat loat, z' op tied, weer schienen;
't Is mooi, moar ook heur plicht,
En, dat 'et zoo kan wèzen
Ook bij de minschen klein....
Stil — 'k zie ze gunder kuij'ren
Vrouw Mieke en Otteleyn;
Ze lachen!

En gunds wiejer

Sprêkt Bart, lief Mieke's vrind :

»Ku'jt zunneke niet wezen

»A'j dan moar 't moantje bint.»

April 1864.

Wat Willem van 't blommeke zeit.

Mooi blommeke wat bi'j toch lief,
Wat kiek ie toch minnig en oarig,
Ge lacht er da'k lust krieg um 't net zoo te doen,
En 't is er rondum oe zoo bloarig.

Mooi blommeke wat ruuk ie zuut,
Van wit en van rood bi'j gemengeld,
Al kiek ik in 't rond — nee — ik zie d'r als gij
Geen ranker en bêter gestrengeld.

Mooi blommeke vervêlt 't oe niet
Doar altied te stoan bi'j 's gelieken?

Ge ziet er oe zusters moar anders ook niet,
D'r velt o zoo veul nog te kieken.

Mooi blommeken ik pluk oe af....
Wat mein ie... da'j korter zoudt fleuren?
Geen nood. En alêvel ien 't kaemerke gunds
Doar sprêken ze starker oe kleuren.

As 't sturmen goeng — hier ha'j 't dan kwoad,
Bij mien zal de weind oe niet deren,
Varsch woater dat hoal ik oe iederen dag,
In 't venster ku'j mooi figelêren.

Mooi blommeke wat bi'j toch lief,
Wat kiek ie toch minnig en oarig;
Ik pluk oe — moar erst nog 'en bietje geduld,
Erst ploatse gezocht en oe 't blomglas gevuld,
En dan — 't wordt um 't hart mien zoo roarig.

De Ziende.

Ik bin moar 'en errebeidsjongen,
Meesttieds met geen cent ien de zak,
Geen ouwers, geen bruurs en geen zusters,
Verechtig nog korts ook geen dak.

Ik bin moar 'en schrumpelig kerlje,
Ze zeggen as pompwoater schroal,
Pokdoalig en lillik van tronie,
Kleedoazie — zoo'n klein bietje koal.

Ik bin moar 'en errebeidsjongen,
'k Dien Hannes den boer op zien land,

Boer Hannes die geeft er de kost veur;
Boer Hannes het schoon zien verstand!

Boer Hannes! wa'n mins tegen ikke:
Hie 'n os; ik 'en mugske, niks meer;
Heel riek, joa, schatriek mot ie wêzen,
Hie zit wel 'en duum-dik in 't smeer.

Boer Hannes, wat hei'j toch 'n bouwing!
Wat bargaen vol heuj! en wat vee!
Wa'n land! en wa'n korn op oe zolder!
En 't mot — as ie starft — moar ien twee.

Jong minsen, wat hei'j toch van alles;
Moar, wa'k er nog 't mooiste van viend
— 'k Wor altied zoo roarg en olik —
Boer Hannes, 't is Mieken oe kiend.

Mooi Mieke, wa'n droessig poar eugskes!
Wa'n stemmeke zuut in oe mond!

Niet één geet zoo helder en proper,
Al zuuk ie de Bétuw ook rond.

Mooi Mieken! Och, loa'k er van zwiegen —
Ze vreit er niks preutsig of stief;
En — stékt ze soms 't munje noar veuren,
Dan is z'as 'en engeltje lief.

Dan kiekt ze zoo minnig en oarig,
En lacht z'ien 'et vrolik verschiet,
Dan roept ze: »Gelukkig za'k wêzen
Met Kobus!»

Nee, ikke hiet Piet.

Ik bin moar 'n errebeidsjongen,
En lillik, en moager, en koal;
En Hannes, boer Hannes de dikke,
Het alles nog meer as rejoal.

Moar, vroag ie of ik hum benije
Zien landes of hofstee misschien?

Och nee, as Gods zunneneken opgeet,
Kan ik — krek as bie — alles zien.

Ik zie dan: de hoeve en de bargaen,
En 't vee dat zich dik vrêt ien 't land:
De peerds, flinke ruins, veur de woagen
In 't tuug; alles kloar as 'en brand.

Ik zie gunds hoe Teunis de schéper
De schoap' op de diekhelling huijt;
En hoe rondum Hannes priëelken
'Et rood kamperfuulieken bluit.

Ik zie, en ik kan 'et en mag 'et:
Mooi Mieke, met bloozend geloat,
Gunds lochtig oan 't karnen van — tjing-tjong,
En 't vuutje dat tript op de moat.

Boer Hannes, da's alles ou hebben,
Ou alles, geen voet gronds veur mien

Moar wa'k er van heb, kiek dat heb ik,
Ik kan 't met kloar oogen zien.

En Mieke...? Nou geet z'ien priëlke;
En Kobus, hie kumt heur op zied;
En ikke — ik stoaj hier ien 't duuster,...
Ze kussen... en kibbelen niet.

En heur... Kobus zeit: »Mieke liefste.
»Ge wordt gauw gelukkig met mien."
En ikke... ik bid van den Hemel:
Da'k ze altied gelukkig mag zien.

Ik bin moar 'en errebeidsjongen,
Ze zeggen as pompwoater schroal,
Moar — wat mien ontbrékt ook in 't lêven
Mien oogen die hebben 't rejoal!

Achterdeurkes.

De Wereld is iedel en proalziek altied,
Moar iedel en proalziek is Janboer niet:
»Iedelheid der iedelheên en niks van weerde,»
Zoo sprêkt ie, as Soalemo — ien 't vet der eerde.

»Och» — zeit ie, die 't zuukt ien kleedoazie of proal
Die is't ien z'en harssens al wonder schroal."
Signets en harlozie, hie zou ze niet droagen,
Moar ... voaders verstarf! en ... 't zou moeder mishoagen!

Joa, dat ie den chais kocht, den duurste, da's wis,
Maar 't sprêkwoord zeit dat duurkoop goejkoop is;

En — 't peerdstuug dat het ie met koper beklonken,
Veur starkte en sekuurheid, moar niet um te pronken.

Boeh! Wat pronk hiet doar het ie 'n hêkel oan,
't Is meer as kleingeestig um zwiet te sloan.
Moar — dat hie neimodisch 'en veurhuus liet zetten:
Lêven en loaten lêven — mo'j óók op letten.

Harbarg loopen! nee, Janboer houdt er niet van,
't Is koarten, drinken, 't verstand ien de kan.
Hie zou d'r nooit heergoan, was 't niet ien 't vertrouwen
Dat éen verstandig woord, veul tegen kan houwen.

En dan ien die kroeg! ielk zwetst op eigen vee
Asof dát 'et best was. Jan duut niet mee,
Maar zal um 't gesnoef en die duuvelsche kuren,
Zien schoapen is naar de tentoonstelling sturen.

Die meint dat ie op 't medalje — as erste pries —
Hooveerdig of gruts wier, is van de wies.
Hie loat 'm moar kieken — nou 't snoeven moest zwiegen —
Dat 'n ander deur hum den prikkel zou kriegen.

Siends 't veurhuus kloar is hieng 't medalje over 't raam
Ien 'en liest, op 't lofschrift met Janboers naam.
En, schoon ie van de uutstalling nooit het gehouwen:
Ge mot al wat doen went... die vrouwen, die vrouwen!

Niewoar? Janboer die left maar veur anderman!
Èvel, 't zekske ien de kark weet doar niks van,
Went as 't hum wakker klingelt bij 't liefdepreken,
Dan vuult ie 'en lêge hand in z'n binnenst stêken.

Moar Janboer begriëpt ook ien goed verband,
Dat de luiheid te voejen is onverstand;
En, dat 'en Kristenmins die zoalig wil starven,
'Et geld dat ie spoarde den noaste loat arven.

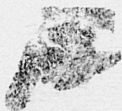
Welbegrepen, hiew Janboer, zooveul ie kos,
Bij al z'n doen, 'en achterdeurke los;
En 't zeggen is dat ie left ien 't stil verhopē:
Dat de hemel ook zet van die deurkes open.

Juli 1863.

De Rijke.

MIEKE'S BEPEINZING OP 'T HOOILAND.

Allo! kwak! doar lig ik,
En wie dat ook proat ...
Ge vuult oe — a'j muu bint —
Ien 't heuj lang niet kwoad.

De hand' boven de oogen,
De been' wied gestrekt
Erst êfkes — hê minsen!
De lêjen ... gerekt.

Geen wonder: ik trok al
Um drie uur noar 't land,
En had er de goavel
Egoal ien de hand.

Tien karvracht' geloajen:
Stêk op, altied weer;
En 't zunneke brendt moar
Toezoers op oe neer.

Eén dink is wel oarig:
Kumt Piet um 'en vracht,
Dan striekt ie mien egoal
Um 't kinneke — zacht!

Dan fluustert ie zuutjes,
En proat ie heel stil,
Van dinger — die 'k èvel
Niet weer klappen wil.

Piet mag mien zoo gern, en
Ik hum niet te min,

Dat dee ik, al streek ie
Mien nooit um de kin.

Went knap! joa knap is ie,
En vroom van gemoed,
Moar niemendal thuus van
Wa'j geld nuumt of goed.

En ikke — twee ringskes,
De kleeren veur 't lief,
Da's heel mien bezitting
En heel mien gerief!

Kom, sloopen!

Wat heur ik...?
'En kar op den diek...?
Woar? Gunds? Nee geen kar die
Zoo'n lèven ooit miek.

Nou zie'k et: de woagen
En perds van de b'ron

Wat glienstren die roaj en
Dat tuug ien de zon.

Wa'n voart! Harrejennig!
'En uur in 't kertier...
Dat sjokst er moar altied
Weer uut veur plezier.

Dat voart er, en lêft er
Moar zonder verdriet.
Altied motten warken
Dat kennen ze niet.

Wie zin d'r...? Loa's kieken...
De b'ron achterien,
Mavrouw zit vlak noast hum,
Nou kan'k 'et kloar zien.

De freule ien 'et spierwit,
Blauw lint op 't gemoed,

'En zon-perrepluuke
Vlak boven d'r hoed.

Ze voart achteruut, en
Ze proat met 'en mins...
Die liekt wel 'en keuning
Of zeker 'en prins.

O meuglik: de nêf
Die bij 't peersvolle leit,
En riek is, en nou noar
De freule hier vreit.

Veurop.... hê, 't is wermpkes,
Veurop, noast de knecht,
Doar zit ie... de jonker.
Zóo liekt ie niet slecht.

Wat zit ie permandig,
Met leidsels en zwiep;

'k Wou dat ie is umkeek,
'k Dee krek of ik sliep.

Nou duut ie't! Doar snort ie
Veurbij.

Zag ie mien...?
Knap mins! 'k Het er zoo toch
Niet veul hier gezien.

Wa'n zwart hoar; wa'n knêvel,
En proper ien't pak;
Ens zag ik: 'en echt goud
Harlozie op zak!

Toen — joa, 't was toen Poassen.
En 't heugt mien nog wel,
Hier brien op de weerdes
En poas-vuurke — fel!

Toen kwiem ie d'r ook oan,
En bleef woar ik sting,

En zei: »Allo Mieke
»Ik ook ien de kring.»

Toen nam ie — niks grutsig,
Mien hand; en veur goed,
Doar goeng 'et! en 't poas-vuur
Wier heller van gloed.

Ik weet wel, toen het ie
»Mooi Mieke" gezeid,
Meer niks.
Niemand heurt of
De jonker al vreit.

Dat heurde geen mins nog,
Ik ook niet.

Moar mien,
Mien nuumde ie mooi Mieken!...
— Onneuzel misschien.

't Zou toch kunne wêzen
Dat ... Nee, malleproat.

Moar, as ie . . . . Dan wier ik
Brenes langs de stroat!

Dan wier ik Mavrouw, en
Dan droeg ik, veur goed,
Oók spierwitte jekskes
En lint op 't gemoed,

Dan zette ik 'n hoed op,
En nam veur de zon,
'En zied perrepluuke,
En ree wa'k moar kon.

Dan ha'k er 'en koamer
Vol pracht op 't kastêl;
Nou niks as 'n vlierink
Krek boven de dêl.

Hê mins! . . . .
Kom, loa'k sloapen,

't Is bêter....

Ai! auw!

Den diestel die prikt heur!

Haruut! allo gauw!

Zóo vleit 'et.

Woar was ik?...

Joa 'k bin er alweer:

Brenes! — Nee te sloopen

Dát kan ik niemeer.

Niet kunnen? Ge moet 'et

A'j heug bint van stoat,

Ge sloapt dan tot smergens

Wel negen uur loat....

Doar zou'k niet van houwen

Went, wa'j dan ook ziet,

Mooi zunneken opgoan,

En dauwdröpkas niet.

En dan — 'k heur 'et proaten,
's Nachts twoallef — éen uur,
Dan zitten ze doar nog;
Hoe kan 't op den duur!

Mien oog', mins, die trekken,
Um tien uur al digt
En schiemert mien alles
Als dol veur 't gezicht.

En — kon'k dát al rooijen
Wat dee'j'k overdag . . . ?
Joa, ik weet wel dat heujen
En karnen niet mag;

En schuren en warken
In huus of op 't veld,
Kos óok niet, went dóarveur
Ha'k als te veul geld.

Moar wat dan . . . ? 'En mins duut
Toch wat veur verzet;

En — niks kan'k as stoppen
Met zwarte soajet.

En neejen . . . . dat geet heel
Niet vlot van de hand;
Nee, karnen kan 'k beter.
En warken ien 't land!

Alêvel Brenes!

Moar

Ze proaten d'r frans:
Bezœer en bezwoar. Nee!
Die proat bin'k niet mans;

Ze lachten mien uut, en
Dat ha'k toch niet gern.
Niet een die zal lachen
A'k staoj oan de kern.

En, as ie is goeng — 'k mein
De jonker, mien man —

En zei: »Mieke, liefste,
»'k Zal schrieven wa'k kan,

»Moar gij mot óók schrieven
»Met pen en pampier" —
Ik kreeg 'et te kwoad, went
Dat spul kan 'k geen spier.

Brenes . . . . ? 't Is niks meklik !
En dan, veur vermoak . . . . ?
Dóar speulde ik z'n lêven
Geen ring op den hoak.

As 't herfst is, geen snijton
Met liedje en gelach,
Geen broaj-appels, heit uut
De vuust, wa'k zoo mag.

En voader en moeder,
En al mien's geliek . . .

Mee loopen . . . . ? Dat kos niet,
'k Was heurluu te riek.

Nee — 'k moet er niet wêzen,
'k Hou veul van de mien'.
En Piet? 'k Zou dan hum ook
Mien lêven niet zien !

Dat wi'k en dat za'k toch !
Geen die'k er zôo mag,
Went vroom, mins, dat is ie,
En knap ook van slag,

Mien Piet! Zie, doar kumt ie.
Wa'n gloed in mien wang.
Hie lacht.

'k Wou wel lachen
Noast hum lêvenslang !

Kom hier moar mien jungske,
Gunds heur ik niet. Kiek,
Met ou bin 'k ien 't lèven
De wereld te riek!

Aug. 1860.

Of het mooi was?

Een rijmertje ging er den Haag rond,
't Was lente en een zonnige dag,
't Riep alles: »Ziehier wat ik mooi ben!»
En — 't was dan ook mooi wat hij zag.

't Was mooi! kom, hij zal 't u vertellen
Naar waarheid; geloof hem maar vrij
Zoo'n enkel klein flikjen of strikje,
Nu ja, dát borduurt hij er bij.

Hij zag dan, langs vijver en grachten,
't Geboomt' in zijn lieflijksten tooi,

Omlooverd met duizende blaadjes,
Heel klein nog, lichtgroen, o zoo mooi!

De windseltjes die zich ontsloten
Ze hadden die blaadjes bewaard;
Zoo gaat het: Een kus nog bij 't scheiden,
Dan vlokken ze zachtjes ter aard.

Maar zie toch, bij 't malschgroen daarboven
Wat pracht ook van kleuren omlaag,
De bloemmarkt ze jubelt in 't zonlicht:
»Komt menschen eens kijken van daag!»

»Ei kiest ons!» zoo roepen de rozen,
De granijs: »Ziet ons toch aan!»
De teerblanke lelies der dalen
Ze fluist'ren: »Hoe! laat ge ons hier staan?»

Het rijmertje weet niet te kiezen,
't Lacht alles zoo schoon en zoo blij,

In 't letst schier verliefd op de lente —
Kiest hij zich, een z o e n van de Mei.

Maar ginder wie gaat daar zoo langzaam
Langs huizen en kleurenpracht heen,
En kiest er van bloem' en bouquets
Ja zelfs van de schoonsten niet een?

Zie, 't is een nog jeugdige vrouwe,
Aanminnig en zacht van gelaat,
Haar kleeding is rijk, maar heur lachje
Getuigt van nog rijkeren staat.

Ze heeft zoo wat moois! Niets ter wereld
Is schooner dan 't dierbare wicht,
Dat onder een spreij wordt gedragen,
Vlak naast haar — »altijd in 't gezicht!»

»Wacht Hanna," lispt zachtjes de dame:
»Die spreij . . ." En het kopje komt bloot.

» »Lief kindjie!" » zegt eene in 't voorbijgaan.
Mevrouw wordt een roosje zoo rood.

En — als zij daarginder die zegster
Een muurbloem bepingelen ziet,
Dan haalt ze haar beursje te voorschijn,
En . . . . . hoort nog wel tienmaal dat lied.

Het rijmertje ging door de straten.
Wat toonen die winkels een schat
Van zijden, shawllongs en satijnen,
Van linten en 'k weet al niet wat.

Hoe glimmen pendules en vazen;
Wat zijn toch die kunstplaten mooi,
Om Paaschtijd veel heilige zaken,
Nu dames in lichtigen tooi.

't Is voorjaar. De bruidsuikers lachen
In 't rood-groene lint. Koelend ijs

Lokt brandende hartjes. En Aaltje
Vent ginder haar wit-rood radijs.

't Roept alles: »Blijft vrienden eens kijken,
»Iets mooiers toch kunt ge niet zien.»
De maagdekens slechts kijken voor zich,
Uit pure discretie — misschien.

Maar, onder al 't jolig gewemel
Van menschen, en 't lustig gerij,
Schiet zachtjes een dametje en heertje
Den prachtigsten winkel voorbij.

Ze gaan — neen, dat winkelraam lokt hen;
Ze toeven, en zien er eens in,
Bekijken — elkaar in den spiegel,
Met oogjes die stralen van min.

En, loopen ze straks weer met lachjes,
Altijd in het drukste gewoel,

Dan gist men: Dat paartje op hun reisje,
V ertoont zich, met zalig gevoel.

Het heertje vertoont er de liefste
Van al de mevrouwtjes. En zij,
't Mevrouwte van zeventien lentes,
Vertoont het gemaaltjen er bij.

Het rijmertje ging al weer verder,
En zag — 't is historiesch, zoowaar —
Niet ver van een ouwerwetsch poortjen,
In 't zonnetje, een wonderlijk paar.

De een leek wel een zeeman: kort, knoetrig,
Verbrand, met al grijs in den baard.
De tweede, een pokdalig klein vrouwtje,
Heel mager, stijf, stram, hoog bejaard.

De tuitmuts staat stijl in de hoogte,
Haar rokje van achter gewipt,

— Wat loopt ze ook erg krom — toont u beentjes
Als houtjes, en puntig getipt.

Het bestje — misschien is ze honderd —
Ze schijnt wel het levend portret
Der ga' van vriend Hein — op z'n zondags —
Maar komt ie... dan geeft z'em belet.

»Belet!» 't is als spreekt zoo haar lachje:
»Wel mens, 'k gaf'en ander kwatier;
»Och hechje! na zeven jaer wachters
»Is Pieter m'n jongen weer hier.

»Dit is ie... 't kind wordt pas zestig,
»Maer mens-lief hij heit wat gezien,
»In d'Oost zag ie vliegende visschen,
»En boomen vol appelesien.

»Nou! vraeg 'et 'em zelvres. 't Is waerheid;
»Hij schreef 'et me heel uit Japon,

»Die brief, 'k las 'em trouw iedren avond,
»De vouwtjes die sleten d'r van.

»Hier is ie, m'n jongen, m'n eenigst!
»Een baes hé! En 'k heb 'em nou weer.
»Op 't hoffie — hij is er nies groos op —
»Daer zeggen de buurtjes: m'n heer!"

Het lachje om de kaak van het bestje
Vertelt nog meer van haar Piet,
't Zij waarheid — maar, dat hij niet grootsch is;
Neen oudje, wij glooven dat niet.

Ei zie maar, zijn donkere kijkers
Ze glinstren, en spreken wel luid
Vol trots van zijn moeder: »Da's kost hé...
»Ja vast, als aan boord de beschuit.

»Toen 'k uitzeilde dacht ik: Genachtsaam!
»'k Zie ouwtje daarboven je weer,

»Maar larie! zoo'n taaie die fopt je,
»Ze zat er wat vast in d'r teer.

»'k Zei straks: Kom, je mot er reis kuij'ren
»De sloof zei: Dat gaat niet meer kind.
»Maar nou, zie — noem jij 'et laveeren
»Ik zeilen, en vlak voor den wind.

»Ja, landrotten, blijft maar reis kijken,
»'t Is zeker wat buitengemeens,
»Zoo'n lentebloem zie je niet dikwijls,
»Ze bloeit om de honderd jaar éens!

»Goed Moertje, pas op! Niet te haastig,
»Leun liever zoo veel als je wil."
En, strompelend gaat het al verder,
Straks staan ze ook in 't zonnetje stil.

En 't krukje der vrouw wijst naar boven,
— Misschien naar de boomen in 't blad,

Misschien ook naar Hooger — ze zegt iets,
Maar 't rijmertje hoorde niet wat.

Hij hoorde het niet, maar hij keerde
Naar huis, met een vroolijk gemoed,
Het leven vertoonde hem bloemen,
Precies als de lente dat doet.

Doch, lachten én bloemen én 't leven
Hem blij toe in 't glanzende licht,
Hij vraagt ook: Wischt lijden geen lachjes,
Gaan 's nachts, — niet veel bloemekens dicht...?

Maar stil, want de lente ze jubelt,
— En 't is of ze 't antwoord er gaf:
»De nacht zal weer d'uchtend doen blozen,
»En 't zonnetje kust van de rozen,
»Dan zacht ook de dauwdropjes af.»

Een rijmertje ging er den Haag rond,

't Was lente en een zonnige dag,
Hij was er, bij 't bloemekens pralen,
Tevredene lachjes ook stralen
En — was 't dan niet mooi wat ie zag?

1864.

De oude.

Joa kom, loa'k 'en bietje goan zitten,
Lang kujren dat geet zoo niet meer,
En 't zonneke schient hier zoo lekker;
Stoa kruksken, ik zet mien wat neer.

Da's rusten! wel jong, nou bekom ik;
Dat duut er 'en mins nog is goed,
Rondum ien de bluumpkes te 'zitten,
En 't zand as 'en stoof oan de voet'.

Jong, jong, 'k had mien lèven geen plekske
Woar 'k mien zoo is koesteren kon;

Moar — toen 'k ook nog jong was van joaren,
Toen hieuw ik zooveul van geën zon.

'k Bin oud! joa, al tachentig keeren
He'k bloaj oan de boom' weer gezien,
Moar altied al mooier en grunner,
Zoo grun as van 't joar — nooit misschien.

»Verbeiding! zeit ouwe buur Harmen,
»'t Is altied weer krek en allins;»
Moar i k zeg, dat grun wordt al mooier,
Hoe ouwer 't gezicht van 'en mins.

'k Bin oud! moar 't is doarum niet slechter,
De zurgen die kniepen niet meer,
Mien kienders ze lèven gelukkig,
Heur voader veur goed bij den Heer.

Mien Koatje, ze het er krek zeuven,
Heur oudste, die rêkent St. Jan,

As dat kumt, dan bin'k overgrootje,
— Wa'n oud mins niet wêzen al kan!

Wa'k bin, joa, dat bin 'k deur Gods goedheid,
En — zin ook de been' niet zoo ree,
'k Goaj zundags toch altied noar kark toe,
En 't krukske dat helpt mien gedwee.

Kumt Dolmans met tweespan gevoaren,
Dan keert ie egoal wat op zied;
Dat duut ie veur ouwen met krukskes,
Veur springfluuters duut ie dat niet.

»He jong zin!» zei Harmen nog giester,
Moar ik zeg: dat hawwe ien 't verleen.
En — jong zin kent iedere mins wel,
Moar gries hoar, dat krieget niet ielkeen.

Dan proat ie — nou mein ik buur Harmen —
Van vroeger 'en bêteren tied.

Moar nee, doar kan'k heel niet mee instoan
Went — 't is nou al wonder wa'j ziet.

Doar krieg ik — um één dink te nuumen —
Van Kee, die noar stad is gegoan:
Zoo'n glêsken — woar zij met heur kienders
En man, krek as lèvend op stoan;

Dat dink in 'en ummezien verdig
Geet boven 'en minsen begriep,
Geteikend, en toch niet geteikend,
Ze nuumen 'et Dagérotiep.

Was dát er ien vroegere joaren,
Dan ha'k er zoo mennigen een,
Die dood is, nou ook op zoo'n glêsken;
Oudtieds zeg ik kos er dat geen.

En dan nog — al lès ik geen kranten,
We heuren hier egoal toch wat, —

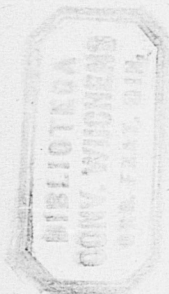
Geen peerds trekken nou meer de woagen,
Moar vuurspul — tenminsten ien stad.

Gezien he'k 't niet, moar ze proaten,
Van Oarem tot heel Amsterdam,
Ien derdehalf uur. Hoe is 't meuglik!
Oudtieds da'j 'en dag doar veur nam.

Dan zeggen ze — moar 't kan wel wêzen
Dat doar de vergrooting wat liegt —
Da'j nou langs 'n iesder kunt proaten
Zoo wied a'j moar wilt, krek of 't vliegt.

Ik mocht er beveurbeild is vroagen:
Hoe geet 'et Cornelis of Mie,
Dan heur ik — zoo zonder da'j 't zien kunt —
Uut Zutphen weerum: wat en wie.

Dat alles dat he'k moar van 't zeggen,
Wa'k hier zie, dat zeit nog veel meer,

Oudtieds zonk de kar ien de kleiweg,
't Rolt nou over griendwêges heer.

Dan sprêkt ie — nou mien ik weer Harmen —
Van onrust en duurte over 't land;
Moar ik zeg: Wel menneke, gleuf toch
Niet alles wa'j lest ien de krant.

Denk Harmen, — dat zei 'k hum nog giester —
Denk dan is oan vroegeren tied,
Toen hier de Fransoos ons temtierde
En 't mansvolk moar doodvechten liet.

Joa, 'k weet niet hoeveul uut de Bêtuw
In Rusland krepierden van kou,
En hoeveel d'r uut is gegeven,
Allinnig veur pluksel en rouw.

Denk — zei 'k hum, denk toch oan dat alles,
En duurte! Mins, sprêk met verstand,

Wát kostte de sukker en koffie
Toen, hier de Fransoos was ien 't land?

Toen! toen kon geen mins ze betaolen,
En nou — 'k drink ze driemoal per dag,
De koffie ze proat as ze pruttelt,
En ruuken! jong, wa'k ze gern mag.

'k Bin oud, moar, 't is doarum niet slechter,
De kienders die he'n mien besteed,
En dukkels ook kumt er een kieken,
En vroagen hoe 't moeder hier geet.

Dan zeg ik: Wel Jan, of wel Koatje,
Of wie ook — Goddank nog gezond,
'k Heb meer as 'en mins hier kan vroagen,
En nou al krek tachtig joar rond.

En — kan 'k 'et dan bêter nooit kriegen?
Joa, 't zunneke lonkt met zien oog:

Wa'j goeds hebt dat kumt er van boven,
Wat goed is dat keert noar umhoog.

En boven . . . . joa, Boven is 't reiner,
Maar hoe . . . . ? Zie dat weten we niet:
Oan God hier moar dank en moar eere.
Kom, krukske, 'k verbeuzel m'n tied.

Joapik Peter Van Huunse op de zulvere
brulleft van den dommenie Van Randik.

De predikant van Randik vierde met zijn be-
minde gade in Oogstmaand des jaren 18.... de zilveren
bruiloft. Reeds vroeg in den morgen wapperden de vlaggen
van het pastorie-gebouw, en na een hartelijke ontvangst van
betrekkingen of vrienden die van elders waren gekomen, re-
den de feestvierende echtelieden met hunne gasten naar den
zoogenaamden »Berg."

Dáar, in de schoone natuur, en later aan den sierlijk
getooiden disch, genoot men een gepaste vreugde, en menig
hartelijk dichtstuk, of feestlied met accompagnement van
een goed orkest, verhoogde de blijde stemming van den
dag.

Het zal zoo omtrent negen uren in den avond zijn geweest, dat een man in een blauw linnen kiel, met een pijpje in den mond, de versierde feestzaal binnen stapte, doch aldra door een der tafelbedienden met de woorden: »Hola vrindje, je hoort hier niet,» werd tegengehouden. De man in den kiel liet zich echter niet afschrikken, maar zag, na zich uit de handen van den knecht te hebben losgewerkt, verbluft over de tafel die met fijne vruchten, taarten, noga's en prachtige bloemen was bedekt, en gaf eindelijk zijn hart lucht in de volgende woorden, die echter van tijd tot tijd door den ceremoniemeester werden afgebroken.

De Boer.

»Wel zien lêven, wat 'en toafel,
Wat 'en glans, en wat 'en pracht!
Taerten, blommer, kallebassen;
En van 't glaswerk wat 'en vracht!
'k Docht — met riestebrij en stokvisch
Doen ze 't zeker. Moar zóo'n swiet!
Jong, da's oarrigheid. En licht! mins,
'k Zag 'et zóo z'n lêven niet.

Hij wrijft zich vergenoegd de handen.

De Ceremoniemeester.

Ho! wat mot-je?

De Boer.

Mot-je...! Och heerschap,
'k Bid oe kiek moar niet zoo kwoad;
'k Zeg oe ummers, da'k van Randik
Bin gekommen. — Woar 't op stoat...?
Is de dommenei te spreken?
Is ie hier niet'....

De Ceremoniemeester.

»..... Maar je bent....

De Boer.

Krek woar 'k wêzen mot. Doar zit ie;
En zien vrouw almee present.

Tot den zilv'ren bruidegom.

Nou, 'k zie blied da'k oe mag treffen.
Went, op 't feest da'j viert van doag,
Mo'k oe zeggen....

De Ceremoniemeester.

Kom, vertrek-je...?

De Boer.

Hier hei'j 't antwoord op de vraag!

Hij neemt plaats.

Heur ie, 'k wil den dom'nei spreken;

En 'tis hier niet kwoad van doen.

Voorts da'j groag noa 't lange loopen

Rust, dát vat oe ouwe schoen!

Met verheffing.

Weetje, 'k woon in Huunse, vrinden,

Moar 't belang van vrouw en kiend

Dringt mien noar 'en and're hofstee,

Woar -- goed warkend -- wordt verdiend,

En, umdat zich krek ien Randik

'En okkoazie prezentiert.....

Tot den Ceremoniemeester.

Moar da's nog geheim, begriep ie...

»Kom, 'en slukske, a'j 't permetiert.

Hij neemt een ingeschonken glas champagne.

Afgestomde groote gloazen!

Moar toch geet er weinig in,
Doar zou Thijs veur geen drie centen
Kloare, mee te vrêjen zin.

Drinkend.

Wa's dat? — Bier? Now he'k alêvel!
En zoo wit as brandewien;
En zoo zuut. — Loa'k nog ens pruuven.
— 't Vliegt mien in de neus! —

Misschien

Zu'j wel vroagen: Moar wat wil ie?
Nou geduld, 'k begin op stond,
Erst mok van dat ding 'en stukske...

Neemt een stuk taart.

Dat smikt zuut in mienen mond. —
Nou dan, toen 'k van mergen oankwam
Um oe over mien persoon
Is te sprêken. — Joapik Peter
Heit ik; en ie weet woar ik woon —
Toen begost ik roar te kieken,
'k Heurde da'j met huut en hoar
Noar den Berg woart. Niet te voet mins,
Moar met allerlei gevoar.
In de Roskam was't 'en lêven
En 'en wonderlik getier,

'k Heurde: 't was oe zult're brulleft,
En ik zei: »Dat treft geen spier.
»'k Wou den dommenie te woord stoen
»Over 't lēven hier ien't darp;
»Vroagen of er rust en vree is,
»Of — je weet wel — messen scharp?
»'k Wou..." — Moar hola, luust'ren most ik
Noar den oorzaak van 't getier.
'k Wed ge zult er van stoen kieken,
Moar ien 't eind toch met plezier.
Nou — ge weet 'et — 't is ien 't drukste
Van den groanoogst. Iederman
— 'k Sprēk natuurluk van den bouwstand —
Warkt al wat ie warken kan.
Toch te Randik was 't besloten
Um den dom'nei en de vrouw
Ien 'et schoftuur te begroeten
Met 'en dichtstuk op den trouw.
En, ze kommen soam. — Moar minsen!
Of ze ook gek te kieken stoen;
Vort was dom'nei; en de groeting
Had veur niks den tocht gedoan.

Dom geprakkezierd — zoo mein ie —
Had 't volk dan niet gezien
Dat er veul gevoar ien 't darp was?
Wis! Moar 't kwiem uut stad. Misschien
Potverteerink.

Hoe 't mocht wêzen,
Ongetroost mocht ieder weer
Noar zien wark. En veur den dichter
Was 't ook spietig, meer as meer.
Toen....

Nee wacht 'k mot erst nog efkes
Pruuven van dat oarig bier,

Tot een nabij zittende dame.

Oe gezondheid juffer, 'k wuns oe
Al z'n lêven zooveul vuur.

Na te hebben gedronken, tot den Ceremoniemeester.

Wat! wát zeg ie, snorrig heerschap,
Nuum ie mien doárum astrant?
Iemand wunsen!!

Met verheffing.

Juffer, 'k wuns oe
Oók: 'en man met veul verstand!

Ceremoniemeester.

Maar die praatjes vrindschap...

Boer.

Vrindschap?

Krek! — 'k Bin net woar 'k wezen wou:
Bij de groote dilberoasie
Wat er toen gebeuren zou.
Kiek, doar ha'j't: »Wel Jaopik,» zei der
Eén, gij hebt van doag den tied.”
»Joapik gij bint zoo welsprêkend.”
Zei en oar'. Ik kon 'em niet.
»Joapik gij most mien verplichten!”
Riep den dichter: »A'j toch goat
»Noar den Berg — welzeker mo'j 'et!
»Breng er dan mien wuns op moat.”
Prakkezieren . . . lang? Nee minsen,
Zoo'n pestuur bin ikke niet,
A'j van Huunse al kumt, dan loop ie
Mekk'lik nog 'en uurke wied.
»Allo, hier met 't veers! Ik breng 'et
En ik lês 'et. Net zoo goed
As 'en meister, zei ik. Toen was 't
Henjes geven. — Wês gegroet!
Zie, zoo goeng 'et. En 't gedichtstuk?

Haalt een papier te voorschijn.

't Is present, 't pampier goed zwoar;
Êvel 't was alleen geschreven
Veur 'et zylvren exempoar.
Zouwen ook die gasten êfkes
— Krek als Noach 't liet bestoan
Toen ie grond begos te vuulen —
Poar oan poar, den arke uut goan?

Ceremoniemeester.

't Is niet noodig vrindje. Gasten
Loopen nooit heel graag wat mis.

Boer.

Krek! En da's van jou nou 't erste
Woord dat heel verstandig is. —

't Gedicht inziende.

Albeneur dan. 't Moat kan meedoen,
En gemeind is 't zeker goed.
Heur dus minsen wat z'in Randik,
Veur oe hadden in 't gemoed.

Hij beziet het papier.

Wacht — ik kan 'et hoast niet lêzen. —
»Wuns," dat steet er boven oan:

»Op het viefentwintig trouwfeist.”

Da's d'r uut, nou zal 't wel goan!

Hier, 't begin. — Is dat 'en Emme

Of 'en Enne met 'en vlark? —

Ha'k de kniepbril van mien Griet moar,

'k Zou 't wel zien, 't is deksels wark!

't Is 'en M. nou zie'k 'et kloarlik

Joa:

»Met eerbied,”

Is 't begin.

Loa'k nog êfkes prakkezieren,

Gleuf me, 'k zal d'r zóo wel zin.

Lezend.

»Met eerbied kommen wij,

»O dommenei!

»Oe wunsen met oe vrouw doarbij

»Dat gilluu lang nog in de rei

»Der minsen lêven zult as wij!”

Sprekend.

Da's tot hiertoe, moar nou wiejer;

Wacht nog efkes as'toeblief,

Die verdrêjde groote letters,

Da's 'en spul, da's mien 'en grief.

Lezend.

»Ge bint nou al zoo lang getrouwd,
»En 't het oe nog geen dag berouwd,
»Lêft lang, nooit bang,
»Dat is mien zang,
»Left lang!"

Sprekend.

Wel verdekseld al die cijfers
Dansen mien al veur 't gezicht.
Êvel wi'k toch verder lêzen
Wat in moat hier is gedicht.

Lezend.

»Hei'j oe werk al lang verricht,
»En ons Zundags vroom gesticht,
»Doe het dan nog ens zoo lang,
»'t Prêken velle oe nooit te bang,
Lêf lang,
Dat is mien drang!
Lêf lang,
Dat is mien zang!
Lêf lang!
Lêf lang!"

Sprekend.

Da's onneuzel en te kwistig,

Veuls te dukkels! Éns lêf lang
Was voldoende. Ik gleuf alêvel
Dat z'et nuumen dichterdrang.
Nou de rest nog. — 't Is te kleinschrift,
Anders zou 't wel bêter goan,
Albeneur, nog moar 'n endje
En dan is 't veur goed gedoan:

Lezend.

»Met eerbied scheiden wij,

O dommenei!

En wunsen oe met vrouw doarbij,

Dat gilluu lang nog in de rei

Der minsen lêven zult as wij,

Van smerten vrij,

En altied blij,

En 't vieftig joarig brundsgetij,

Oe soam in Randiks pastorij,

Met al de vrinden ook doarbij

Zal veinden, dankend, zij oan zij.

Lêft lang,

Dat is mien drang!

Lêft lang,

Dat is mien zang!

Lêft lang!

Lêft lang!"

Sprekend en diep adembalend.

Da's gezêgend! Al die IJen
'k Docht dat doar geen eind oan kwiem.
Moar, ge mot me toch bekenne
't Is toezoers niet kwoad van riem.
Èvel 't zou mien wuns niet wêzen,
Zóo kan 't op de wereld niet;
Toezoers blij, en vrij van smerten!
't Is zoo'n wuns van de ouwen tied.
'k Wil er dan 'en woord nog bij doen,

Tot den Cermoniemeester.

As't astant is, zeg 'et moar,
Rinse wien wi'k èvel schenken,
Went ik hou van helder kloar.
Nou dan, 'k wil oe wunsen dom'nei,
Wat 'en mins vast hebben kan,
— Joa de vrouw ook — och de vrouwen
Zin duk méer mans as de man! —
Wês tevrêje! Kiek gedurig
Noar de bluumpkes op oe pad;
— Of ze mooi of minder mooi zin,
Digtebij is 't altied wat.
Niet veul joagen noar de verte,
't Is zoo mooi niet as't er liekt,

'k Weet dat wie te hard wil joagen

't Erst vermuurd, al gauw bezwikt.

WEL VEURUUT, MOAR, LÊFT IEN 'T HEDEN!

Da's mien wuns. —

En nou veur mien:

Wij mien óok ien 't Betuwsch derpken

Met oe mee gelukkig zien?

Kiek dan — 'k vroag geen wei of hofstee,

'k Wil geen land in hooi of bouw,

'k Wil allinnig moar de vrindschap,

Zoo van jou as van je vrouw."

Aug. 1854.

Harmen en Kloas.

I.

HARMEN.

Gemergen buur Kloas! Jong, wa'n weertje? Overheerlik
As goud blinkt de zon, en de lucht steet zoo kloar;
Veur 't heuj en veur 't korn is 't nou meer as begeerlik,
Den prachtigsten oogst die veurspel ik van 't joar.

KLOAS.

Zoo! Heerlik! 'En zon die moar niks duut as stêken!
Ik gun ze oe. — 'k Bin lam; 'k heb 'en dorst wel veur twee.
En dan — mooien oogst! 'k Denk oe loater te sprêken;
'k Wed, alles verdreugt, en geen droppel veur 't vee.

II.

HARMEN.

Gemiddag buur kloas. Nou, hoe keur je'm zoo'n rëgen?
As botter mins! Zie den tabak hoe die fleurt;
Afwiss'lend, — nòu hits en dån nat, 'k nuum et zëgen,
Wel jong, 't wordt 'en oogst zoo a'j nooit hebt geheurd.

KLOAS.

Ik groet oe buur Harm; moar a'j mien vraagt: IK reken
't Was lang nat genoeg. En 'et veurdeil temet?
Erst ku'j mergen vroeg weer de slekken goan stëken
Dån, sliknatte voet', en, met krampen noar bed!

III.

HARMEN.

Genoavend buur Kloas. Top! den oogst hei'j dan binnen;
En sprëk, he'k niet altied noar waarheid veurspeld?
Nou man, zu'j weer oarig wat specie goan innen;
Moar — zëgen veur allen! 'En oogst van geweld!

KLOAS.

Ik heur oe buur Harm; en 't is mooi redenieren:
Zoo'n zêgen veur allen! Wat heb ik d'r oan;
Veur niks kan'k nou dorssen, en voorts marchendieren,
Volop: achterop, das mien leerink. Verstoan!?

April 1863.

Nou tien joaren loater leit Kloas ien 'en kist:

— Volop? —

— Achterop? —

???

Geen mins die 'em mist!

Juli 1873.

INHOUD.

't Eerste Kiend	Blz.	1.
Het Ijs	»	11.
't Zunneke en 't Moantje	»	16.
Wat Willem van 't blommeke zeit	»	32.
De Ziende	»	34.
Achterdeurkes	»	39.
De Rijke.	»	42.
Of het mooi was	»	56.
De Oude.	»	67.
Joapik Peter van Huunse op de zulvere brulleft van den		
Dommenei van Randik	»	75.
Harmen en Kloas	»	89.

4.
11.
16.
32.
34.
39.
42.
56.
67.

75.
89.

